

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟู จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน โดยรัฐต้องจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม ส่งเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 6)

จากข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญดังกล่าวรัฐจึงได้ตรา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 จัดทำหลักสูตรแกนกลาง ของประเทศ โดยนักวิชาการเป็นผู้สร้างขึ้นกำหนดว่าสถานศึกษาต้องนำสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและพลโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 1-7) นอกจากนี้ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการจัดทำหลักสูตรโดยเฉพาะสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ให้เน้น การเรียนการสอนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ของชาติไทย เอกลักษณ์ของชาติ ประเพณี และวัฒนธรรมไทย (พรนิภา ลิปะยะยอม, 2548, หน้า 3)

เพื่อสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สถานศึกษาจึงได้

จัดทำหลักสูตรสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าวจึงกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจ ความเป็นมาของท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับความเป็นมาของชาติไทย กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้นักเรียนเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในสถานที่สำคัญของท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับความเป็นมา ของประเทศไทย (โรงเรียนวัดคอนทอง, 2545, หน้า 51) ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน และสนองความต้องการของท้องถิ่นใน ลักษณะกว้าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้วิชาเฉพาะต่อไปเนื่องจากเนื้อหาสาระประสบการณ์ บางส่วนไม่สามารถประมวลรายละเอียดตามสภาพของท้องถิ่น เศรษฐกิจ และสังคมได้ครบถ้วน บางส่วนไม่อาจสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา จึงมีการปรับสาระการเรียนรู้ กระบวนการสอน โครงสร้าง และแผนการเรียนรู้ ตลอดจนคำอธิบายรายวิชาขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังต่าง ๆ ของหลักสูตรที่ตั้งไว้

โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี ตันติกุล ราษฎร์ศึกษาถัย) ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบล บางดินเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสถานที่สำคัญของท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การเพิ่มเติม เนื้อหาลงในหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในส่วนของสถานที่ สำคัญของชุมชน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในสถานที่ สำคัญของท้องถิ่น บนถนนสายโศธรถึงตลาดน้ำร้อยปีบ้านใหม่และผู้วิจัยตั้งชื่อว่า “ถนนสายอารยธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา” มีหลักฐานที่เป็นข้อมูลทางการศึกษาที่ได้รับการสำรวจและขุดค้นขึ้นมาพบว่า เมืองฉะเชิงเทราเคยเป็นถิ่นที่อยู่ของมนุษย์โบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์และเป็นดินแดนที่เก่าแก่ บริเวณหนึ่งทางด้านฝั่งทะเลตะวันออกที่เป็นแหล่งอารยธรรมที่เรียกว่า “อารยธรรมลุ่มแม่น้ำ บางปะกง” (ปุมเมืองฉะเชิงเทรา, ม.ป.ป., หน้า 43) มีหลักฐานที่ชี้ชัดว่าวิวัฒนาการของแผ่นดิน บริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการปกครองสร้างเป็นบ้านเป็นเมือง ควบคู่กับ ศาลหลักเมือง มีลักษณะเป็นศิลปะจีนคล้ายศาลเจ้าตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมา เมื่อมีการสำรวจ บริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกงในสมัยกรุงรัตน โกสินทร์ของชาติตะวันตก รัชกาลที่ 3 ทรงเล็งเห็น ภัยอันตรายจากชาติตะวันตกโดยเฉพาะน่าจะมาจากทะเลจึงโปรดให้สร้างเมือง และกำแพงเมืองขึ้น หลายแห่งรวมทั้งกำแพงเมืองแปดริ้วหรือกำแพงเมืองฉะเชิงเทราด้วย สมัยรัชกาลที่ 5 เมืองฉะเชิงเทรา ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยเพื่อเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ทางด้านตะวันออก อาทิ เช่น ศาลจังหวัด ฉะเชิงเทราหลังเก่า ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทราหลังเก่า โดยยึดลำแม่น้ำบางปะกงเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ สร้างกองกำลังทหารขึ้นที่ค่ายศรีโสมร สร้างตำหนักมรุพงษ์ศิริพัฒน์ให้เป็น

บ้านพักข้าราชการ ซึ่งรัชกาลที่ 5 ได้ทรงเสด็จมาประทับแรมในคราวเสด็จเมืองฉะเชิงเทราเป็นเวลาถึง 6 คืนด้วยกัน

ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้จัดเนื้อหาเป็นชุดการเรียนรู้ที่ใช้สอนร่วมกับสื่ออื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ โดยจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอนเท่านั้น เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในหน่วยเรียนนั้น ๆ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มาใช้ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการทำงานและการรับผิดชอบร่วมกัน มีกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือนี้มีผู้นำไปทดลองใช้แล้ว ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เช่น ชำนาญ คำชู กับ เฉลียว รัชวัฒน์ พบว่าการเรียนแบบร่วมมือนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมมือกันภายในกลุ่ม ได้ทำงานอย่างต่อเนื่องจึงทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งของตนเอง และของเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ ได้พัฒนาความคิดจากกระบวนการเรียนรู้ และทำความเข้าใจ เรื่องที่เรียนด้วยตนเอง จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระหว่างเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่ม โดยเฉพาะขั้นทบทวนความรู้ นับว่าเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน ซึ่งเป็นจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมทำให้การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีประสิทธิภาพมากที่สุด การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ได้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของจอห์นสัน และจอห์นสันที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เน้นการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันทำให้ได้ข้อสรุปที่สมบูรณ์มากขึ้นเนื่องจากการได้ผ่านการพิจารณา วิเคราะห์ วิจัย และปรับปรุงแล้ว ส่งเสริมผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านสติปัญญา ความสามารถ และประสบการณ์นั้น ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ หลักของการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ประการ ประกอบด้วย การเรียนรู้ที่อาศัยหลักการพึ่งพา กัน ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน สมาชิกต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกข้อมูลการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการทำงาน และการรับผิดชอบร่วมกัน มีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มในการทำงาน มีผลงานทั้งรายบุคคล และรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบ และประเมินได้ (ทิสนา แจมมณี, 2547. หน้า 98)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจสร้างชุดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มาทดลองใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กันเพื่อให้กิจกรรม

การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือขึ้นมา และนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดดอนทอง (สุวรรณศรี ตันจิกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อให้ให้นักเรียนมีชุดการเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าในสถานที่สำคัญของท้องถิ่น และเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80
2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าในสถานที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา เกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต1 อำเภอ เมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 152 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดดอนทอง (สุวรรณศรี ตันจิกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ห้อง เรียนชั้น ป.2/ 10 จำนวน 40 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณที่ตั้งของสถานที่สำคัญ มีจำนวนนักเรียนมากพอ

ที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างได้ มีความสะดวกในการติดต่อ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย
ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
สามารถทำได้โดยสะดวก

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

การใช้ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ
(Cooperative Learning)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 พฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

3.2.3 เจตคติต่อการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

4. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างชุดการเรียนรู้ครั้งนี้เป็นสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา
ได้มาจากการสำรวจความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกัน และใช้รูปแบบ
การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

5. ระยะเวลาในการดำเนินการครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2548 ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 10 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดความหมายของศัพท์เฉพาะที่ใช้ไว้ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้
เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน
มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา และร่วมกันอนุรักษ์
มรดกของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป บนถนนสายโสธร ถึงตลาดน้ำร้อยปีบ้านใหม่ และใช้รูปแบบ
การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

2. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ทำแบบฝึกหัดประจำชุดการเรียนรู้ มีพฤติกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ และ ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ หลังเรียน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมของนักเรียนระหว่างเรียน การทำแบบฝึกหัดประจำชุดการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน คิดเป็นร้อยละไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เรียกว่า E₁

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนทั้งหมดของนักเรียน คิดเป็นร้อยละไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เรียกว่า E₂

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการเป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันกลุ่มละ 5 คน ร่วมกันเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

4. ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา หมายถึง ถนนสายโศรธถึงตลาดน้ำร้อยปี บ้านใหม่ที่ตัดผ่านสถานที่สำคัญต่าง ๆ ของท้องถิ่น และนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหา

5. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก การรวบรวมข้อมูลจากผลงาน และวิธีการที่ผู้เรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ในการศึกษา ถึงผลกระทบต่อผู้เรียนเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ของผู้เรียนความสามารถในการแก้ปัญหา การแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง จากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

6. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง เครื่องมือสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการหาประสิทธิภาพแล้ว และใช้สังเกตพฤติกรรม ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระหว่างเรียนโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องพฤติกรรมด้ว่งชี้ที่กำหนดไว้ เป็นระดับคะแนนด้ว่งชี้ละ 1 คะแนน ตามวิธีการประเมินตามสภาพจริง

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ใช้รูปแบบ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นแบบทดสอบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

8. เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ผู้เรียนแสดงออกมาในลักษณะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

9. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา หมายถึง แบบสอบถามความรู้สึกรักของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณะศรี คัมภักกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) ที่แสดงออกมาในลักษณะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา